

Telegrammid. Telegrahtol sõnumite maks on kahesugune: a) põhjusriks, b) maks iga sõna eest. Põhjusriks terwel Wenemaal on 15 kop. Maks iga ühiku sõna eest on 1) linnades 1 kop. 2) igasle Euroopa-Wene maa kohta ja Kaukasusse 5 kop. 3) Kõõa-Wenemaal 10 kop.

Stempelmarginid. 80-ne kopikaline stempelmark tuleb panna: wõllkirjade, sündimise-, rütmilise-, laulatuse- ja turnutähtede peale, sile ka palko- ja laebtufelkirjade peale igasle kohtuise. Wastuse tarwis tuleb weel teine mark à 80 kop. palkoelkirjale juurde panna.

Kroitungilde peale, mis üle 5 rbi. lähewad, on 5 kopikaline stempelmark panna, millest kroiteerija oma nime läbi kirjutab.

Tagasiwaade.

Weel tuu aega, ja 19. aastajada on ajamerde kadunud. Müüd ehl on aeg pillu tema peale tagasi heita, et näha, mis head ehl halba ta wanale omal pikal elueal näinud, mis suured sündmused tema sees aset olnud ja, mis kaunist ja kallist ta oma järeltulijale, kahesünnemale aastasajale, päranduseks järele jätab.

19. aastajaja hõful astus Napoleon I. politika näitelawale. Ta oli üks kõige suurematest ja waimurikkamast riigimeestest; aga ka sõjamees, kes 19. aastajast oma sarnast otstib. Euroopa pind wõrises tema sammude al. Esimene, kelle kallale ta liipus ja keda ta wõimatus tegi, oli Austria aastal 1805. Preisimaa sõtlus ta nõndasama maha ja tegi omale teenriks. Hispaania ei suutnud talle wastu ponna ja langes Napoleoni wõimu alla. Saksariigiga läis ta ümber nagu oleks tema see päris peremees. Austria keiser pidi Napoleonile oma tütre abikaasaks andma, et tol seaduslik pärija oleks. Ta tahtis uut suurt riiki

ajutada, kus tema sugu põlwest põlweni oleks walitsenud. Kui see plaan temal oleks torba läinud, kes teab, mis Euroopast siis oleks saanud. Wenemaaga ei elanud Napoleon mitte kaua rahus. Kes ei teaks tema suurt sõjaläiki Moskwasse, mille sarnast ajalooft pole leida. Kes teaks küll ütelda, mis maailmast oleks saanud, kui Wenelaste ohwimeel oma pealinna tuhahunikus ei oleks muutnud ja seega Napoleonile wõimatumaks teinud Moskwasse talweforterit wõtta. Wenemaa lumewäljadel ja — anges rauges tema hiiglarammu. Maailm oli peastetud ja Euroopa hakkas jälle enam ja enam toibuma ja wabamalt hingama. Preisimaa sai uueste julgust ja ühendas ennast wiimaks Wenemaa ja teiste Euroopa riikidega Napoleoni wastu, ja nad salwad tema üle wõimust, raste wõitlemistele al. Napoleoni walitsus oli murtud. Suur maailma wõit oli otstas. Euroopa maitsis jälle rahu. Suur Prantsuse löwi lõpetas oma elu Heelena saarel 1821.

Euroopa wõrsted katsusiwad müüd ka rahwaid endid kaaswalitsemisele kutsuda. Wõimuse jagamine wõrstedele ja rahwaste wahel oli Euroopas pääwaforraal. Wälimine wõitlus oli mõõdas, sifemine waidlus ja wõitlus algas.

Ei kestnud kaua, seal algasiwad a. 1830 mäsjud Pariisis, Belgias ja Poolas; see halb eestuju pani ka Saksamaa wankuma. Isegi Hispaanias ja Itaalias tõusis meelte ärewus wäga kõrgetele. Selle meelte ärewuse tagajärg oli, et rahwad ligi paarkümme aastat rahutumad oliwad, ja waata, aastal 1848 küünlakuul peasis Pariisis uueste mäsjutulute lahti ja paastukuul selsamal aastal Berlinis. Rahwad püüdsiwad walituse objektd wõrstedele läest oma lätiie saada. Seda nad küll ei saanud; Prant-